

คำวินิจฉัยของ นายอูระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒/๒๕๕๖

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง หัวหน้าพรรคพลังธรรมขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม

หัวหน้าพรรคพลังธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง แจ้งการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ เพื่อขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พิจารณาแล้วให้พรรคพลังธรรมชี้แจงเพิ่มเติมว่ามีการเรียกประชุมใหญ่ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ หรือไม่ อย่างไร หัวหน้าพรรคพลังธรรมมีหนังสือ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง แจ้งว่า “นายปรีชา เดชทองจันทร์ ประธานที่ประชุมแจ้งให้ที่ประชุมทราบด้วยวาจาว่า การประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบองค์ประชุม จึงไม่สามารถดำเนินการประชุมตามวาระการประชุมได้ และได้ขอเชิญสมาชิกสมัชชาพรรคเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๕.๐๐ น. ณ ชุมชนุสกรณ์เครดิติยูเนียน จำกัด ถนนรามคำแหง กรุงเทพมหานคร ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖ วรรคสอง โดยมีวาระการประชุมเดิม สมาชิกสมัชชาพรรคผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบ และได้มีการบอกกล่าวตามข้อความที่ประธานที่ประชุมแจ้งไปยังสมาชิกสมัชชาพรรคท่านอื่นด้วย”

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษานายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว เห็นว่า การนัดประชุมใหญ่ไม่มีการแจ้งให้สมาชิกสมัชชาพรรคทราบล่วงหน้า ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓) ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖ จึงมีมติเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งหัวหน้าพรรคพลังธรรม ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

ต่อมาวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ หัวหน้าพรรคพลังธรรมได้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า “อาศัยอำนาจตามข้อบังคับพรรค พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓) ข้อ ๑๐๓ (๔) คณะกรรมการตุลาการพรรคมีอำนาจหน้าที่ที่ความตามข้อบังคับ เมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อบังคับนี้ ดังนั้น คณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมจึงได้มอบหมายให้คณะกรรมการตุลาการพรรคเป็นผู้พิจารณาเรื่องดังกล่าว ซึ่งทางคณะกรรมการตุลาการพรรคได้แจ้งการพิจารณาต่อพรรคพลังธรรมแล้ว พรรคพลังธรรมจึงขอส่งหนังสือคณะกรรมการตุลาการพรรคพลังธรรม เรื่อง การพิจารณาหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๐๒๖ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโปรดพิจารณาทบทวนการแจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมโดยเร่งด่วน”

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงหัวหน้าพรรคพลังธรรมว่า “นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น จึงชี้แจงให้หัวหน้าพรรคพลังธรรมทราบเพิ่มเติมว่า คำชี้แจงของพรรคพลังธรรม ตามหนังสือ ที่ พพธ. ๐๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ไม่มีเหตุผลหักล้างข้อพิพาทนายทะเบียนที่เห็นว่าการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ไม่มีการแจ้งหรือเรียกประชุมตามข้อ ๓๓ จึงไม่ชอบด้วยข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓) ข้อ ๓๕”

พรรคพลังธรรม เห็นว่า กรณีเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ส่งสำเนาให้นายทะเบียนพรรคการเมืองชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา นายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาความว่า ประเด็นที่ว่าพรรคพลังธรรมได้นำเรื่องการไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมเข้าพิจารณาในคณะกรรมการตุลาการพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมเห็นชอบด้วย และขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาทบทวนและตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วว่า เนื่องจากการตีความข้อบังคับพรรคของคณะกรรมการตุลาการพรรคกระทำขึ้นภายหลังที่นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค เป็นการพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาเป็นที่ยุติไปแล้ว จึงเห็นว่าไม่มีเหตุผลหักล้างข้อพิพาทของนายทะเบียนพรรคการเมือง

พิจารณาแล้ว ข้อบังคับพรรคพลั้งกรรม ข้อ ๓๕ กำหนดว่า “การนัดประชุมใหญ่ทุกครั้งจะต้องแจ้งให้สมาชิกสมัชชาพรรคทราบเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน พร้อมด้วยระเบียบวาระการประชุม เว้นแต่การเรียกประชุมตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖”

ข้อ ๓๖ กำหนดว่า “การประชุมสมัชชาพรรคต้องมีสมาชิกพรรคมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสมัชชาพรรคทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ไม่ครบองค์ประชุมให้งดการประชุม และนัดประชุมใหม่โดยให้ประธานที่ประชุมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุม การประชุมครั้งนี้จะมีสมาชิกสมัชชาพรรคมาประชุมเท่าใด ก็ให้ถือว่าครบองค์ประชุม”

ข้อเท็จจริง ได้ความว่า นายปรีชา เดชทองจันทร์ ประธานกรรมการสรรหาผู้แทนสมาชิกพรรค ได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ ถึงคณะกรรมการบริหารพรรค ผู้แทนสาขาพรรค สมาชิกพรรค และผู้แทนสมาชิกพรรค ขอเชิญประชุมใหญ่สามัญสมัชชาพรรค ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุมชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร ปราบกฏว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ของพรรคพลั้งกรรม ตามวันเวลาดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมประชุม ๕๓ คน จากจำนวนสมาชิกสมัชชาพรรคทั้งหมด ๒๒๕ คน สมาชิกสมัชชามาประชุมไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสมัชชาเท่าที่มีอยู่ จึงไม่ครบองค์ประชุม ประธานที่ประชุมแจ้งให้เลื่อนไปประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๕.๐๐ น. สถานที่ประชุมเดิม โดยแจ้งด้วยวาจาและได้มีการบอกกล่าวตามข้อความที่ประธานที่ประชุมแจ้งไปยังสมาชิกสมัชชาอื่นด้วย

ตามข้อเท็จจริงดังกล่าว เห็นได้ว่า การประชุมใหญ่ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ของพรรคพลั้งกรรม ไม่ได้แจ้งให้สมาชิกสมัชชาพรรคทราบเป็นการล่วงหน้าคงใช้วิธีบอกด้วยวาจาแก่สมาชิกสมัชชาพรรคเฉพาะผู้เข้าร่วมประชุมในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ จำนวน ๕๓ คน จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลั้งกรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓) ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖ ที่พรรคพลั้งกรรมแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ตามข้อบังคับพรรค ๗ ข้อ ๑๐๓ (๔) ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการตุลาการพรรคมีอำนาจหน้าที่ตีความข้อบังคับเมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อบังคับ คณะกรรมการบริหารพรรคพลั้งกรรมได้มอบหมายให้คณะกรรมการตุลาการพรรคเป็นผู้พิจารณาเรื่องนี้ และคณะกรรมการตุลาการพรรคได้แจ้งผลการพิจารณาต่อพรรค จึงได้ส่งหนังสือคณะกรรมการตุลาการพรรคพลั้งกรรมต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาทบทวนนั้น

เป็นเรื่องที่กระทำในภายหลังที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาผลการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ว่าไม่ชอบและยุติไปแล้ว ดังนั้นที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ โดยแจ้งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลั้งกรรม จึงชอบแล้ว

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงให้ยกคำร้อง

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ